

ผลงานประกอบการพิจารณาประเมินบุคคล
เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประเภทวิชาการ

ตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพชำนาญการ (ด้านการพยาบาล)

เรื่องที่เสนอให้ประเมิน

- ผลงานที่เป็นผลการดำเนินงานที่ผ่านมา
เรื่อง การพยาบาลมารดาที่มีภาวะรกเกาะต่ำ
- ข้อเสนอ แนวคิด วิธีการเพื่อพัฒนางานหรือปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
เรื่อง แนวทางการบริหารยาสำหรับพยาบาลห้องคลอด

เสนอโดย

นางมณีนีล วรรณพัฒน์

ตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพปฏิบัติการ

(ตำแหน่งเลขที่ รพจ. 337)

ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลเจริญกรุงประชารักษ์

สำนักการแพทย์

ผลงานที่เป็นผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

1. **ชื่อผลงาน** การพยาบาลมารดาที่มีภาวะรกเกาะต่ำ
2. **ช่วงระยะเวลาที่ดำเนินการ** 4 วัน (ตั้งแต่วันที่ 14 กรกฎาคม 2557 ถึงวันที่ 17 กรกฎาคม 2557)
3. **ความรู้ทางวิชาการหรือแนวคิดที่ใช้ในการดำเนินการ**

ความหมายของภาวะรกเกาะต่ำ

รกเกาะต่ำ หมายถึง ภาวะที่รกเกาะคลุมหรือใกล้รูเปิดภายใน (internal os) ของปากมดลูกมาก แบ่งได้ 4 ชนิด คือ

  1. total placenta previa หรือ complete placenta previa หมายถึง รกเกาะต่ำที่คลุมรูเปิดภายในของปากมดลูกทั้งหมด
  2. partial placenta previa หมายถึง รกเกาะต่ำที่คลุมรูเปิดภายในของปากมดลูกเพียงบางส่วน
  3. marginal placenta previa หมายถึง รกเกาะต่ำที่ขอบรกเกาะที่ริมรูเปิดภายในของปากมดลูก
  4. low-lying placenta หมายถึง รกฝังตัวบริเวณตอนล่างของมดลูก (low uterine segment) และขอบรกอยู่ใกล้ชิดกับรูเปิดภายในของปากมดลูก

พยาธิสภาพ

ในการตั้งครรภ์ปกติตัวอ่อนที่อยู่ในระยะ blastocyst จะฝังตัวในเยื่อโพรงมดลูกในตำแหน่งปกติ แต่ในภาวะรกเกาะต่ำ blastocyst จะเลื่อนลงมาฝังตัวในตำแหน่งผนังมดลูกส่วนล่าง จากการที่มีภาวะผิดปกติบางอย่างเกิดขึ้นในมดลูก เช่น การไหลเวียนเลือดในบริเวณเยื่อโพรงมดลูกผิดปกติหรือจากการที่เยื่อโพรงมดลูกหรือกล้ามเนื้อมดลูก เคยได้รับการทำหัตถการบางอย่างมาก่อนในอดีต เช่น จากการขูดมดลูก หรือจากการผ่าตัดคลอดทางหน้าท้อง ทำให้เยื่อโพรงมดลูกมีร่องรอยแผลเป็น ส่งผลให้การฝังตัวของรกผิดปกติไปจากตำแหน่งปกติ ต่อมาเมื่อรกมีขนาดใหญ่ขึ้นจากการที่อายุครรภ์เพิ่มมากขึ้นจึงขัดขวางทางออกของทารกบริเวณรูเปิดด้านในของปากมดลูก ส่งผลให้เกิดภาวะต่างๆ ดังนี้

  1. การไหลเวียนของเลือดที่ไปเลี้ยงมดลูกส่วนล่างจะมีน้อยกว่าบริเวณยอดมดลูก ดังนั้น รกจึงต้องเกาะบริเวณที่กว้างขึ้น
  2. ในระยะหลังของการตั้งครรภ์ มดลูกจะมีการหดตัวบ่อยขึ้น ขณะที่มดลูกมีการหดตัวจะเกิดภาวะเลือดออกทางช่องคลอด โดยไม่มีอาการเจ็บปวด เมื่อมีการหดตัวจะมีเลือดออก และมีการตกเลือดซ้ำๆ และปริมาณเลือดที่ออกจะเพิ่มมากขึ้น
  3. ภาวะรกเกาะต่ำทำให้เกิดการติดเชือกจากช่องคลอดได้ง่าย เนื่องจากการหดตัวของมดลูก รกจะเกิดการลอกตัว ทำให้มีเลือดออกจากเส้นเลือดที่ฉีกขาด ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้เกิดการติดเชือกทางช่องคลอดเข้าสู่มดลูกได้ง่าย

